Publicat pe (https://www.bnm.md)



14.02.2023

# Raportul asupra inflației nr. 1, 2023

*Guvernatorul BNM, Octavian Armașu prezintă Raportul asupra inflației nr.1, 2023*

— Raportul asupra inflației nr. 1, 2023 [1]

## Sumar

Tendința ascendentă a ratei anuale a inflației din ultimii doi ani s-a inversat la finele anului 2022. În același timp, în trimestrul IV 2022, rata anuală a inflației a fost marginal inferioară valorii anticipate în Raportul asupra inflației, noiembrie 2022, diminuându-se de la 34,6 la sută în luna octombrie 2022 până la 30,2 la sută în luna decembrie 2022. Ca rezultat, similar perioadei anterioare, în trimestrul IV 2022, rata anuală a inflației s-a plasat în continuare peste limita superioară a intervalului de 5,0 la sută ±1,5 puncte procentuale. Totodată, rata medie anuală a inflației a constituit 32,1 la sută în trimestrul IV 2022, fiind cu 1,8 puncte procentuale inferioară celei din trimestrul III 2022, ca urmare a efectului perioadei de bază din anul precedent. Totuși, valoarea actuală încă mare a ratei anuale a IPC reflectă impactul creșterilor anterioare ale prețurilor pe piața internațională și regională la produsele alimentare și la resursele energetice, fapt ce a determinat majorarea prețurilor acestora pe piața internă și ajustarea tarifelor la gazul în rețea, energia termică și la energia electrică. În același timp, ajustarea tarifelor, creșterea prețurilor la carburanți, dar și dinamica ascendentă a salariilor a susținut majorarea costurilor pentru agenții economici, care treptat a fost reflectată în prețuri. Impactul factorilor de mai sus a fost amplificat în anul precedent de escaladarea

situației din Ucraina, care a generat presiuni adiționale asupra prețurilor la produsele alimentare, combustibili și unele subcomponente aferente inflației de bază. Presiuni adiționale asupra prețurilor la produsele alimentare au fost exercitate și de condițiile secetoase din vara anului precedent. Conform estimărilor, presiunile din partea cererii observate în a doua parte a anului 2021 și în prima parte a anului 2022 au pierdut din intensitate datorită măsurilor de politică monetară și au contribuit la atenuarea influenței factorilor sus-menționați în a doua parte a anului 2022. Dinamica ratei de schimb a generat un impact marginal asupra evoluției inflației la finele anului precedent.

În ultimele două luni ale anului 2022 s-a înregistrat inversarea trendului ascendent al ratei anuale a prețurilor în industrie, conturând premise pentru temperarea parțială a presiunilor exercitate pentru majorarea prețurilor unor subcomponente ale IPC în perioada următoare. Situația tensionată în regiune și riscurile escaladării acesteia, modalitatea de reflectare a compensațiilor în perioada rece a anului acordate populației pentru creșterile de tarife, volatilitatea sporită a prețurilor la resursele energetice și modalitatea de ajustare a tarifelor mențin incertitudinea pronunțată privind prognoza pe termen scurt și mediu a inflației.

Anul 2022 s-a încheiat pe o notă foarte negativă, FMI anunțând, la trecerea dintre ani, că o treime din economiile lumii intră în recesiune. Majorarea ratelor dobânzilor, în majoritatea economiilor, menită să scadă din presiunile proinflaționiste, va tempera cererea de consum mondială și va atenua perspectivele creșterii economice. Creșterea numărului cazurilor de COVID-19 în China și tergiversarea diminuării restricțiilor, au alimentat percepția investitorilor privind cererea de consum redusă și stocurile de materii prime la niveluri foarte înalte în China. Totodată, temperaturile ridicate din Europa au determinat scăderea cotațiilor la gazele naturale, în condițiile în care consumul redus de gaze permite menținerea nivelurilor satisfăcătoare ale rezervelor de gaze din Europa. Cotațiile la petrol au scăzut după 5 decembrie 2022, când a intrat în vigoare embargoul UE pentru petrolul din Rusia, dar incertitudinile rămân destul de mari, ceea ce determină persistența cotațiilor la petrol la niveluri ridicate. Scăderea treptată a cotațiilor la materiile prime și la produsele alimentare pe piața internațională în corelație cu baza înaltă din ultimele 18 luni au redus din ansamblul presiunilor proinflaționiste, chiar dacă nivelurile sunt cu mult peste mediile istorice. Economia regională este afectată în continuare de războiul din Ucraina, iar perspectivele sunt umbrite de incertitudini și riscuri.

După stagnarea din prima jumătate a anului 2022, activitatea economică a înregistrat un declin pronunțat în trimestrul III 2022. În perioada iulie-septembrie 2022, PIB s-a contractat cu 10,3 la sută comparativ cu perioada similară a anului 2021, dinamica respectivă fiind inferioară celei anticipate în cadrul Raportului asupra inflației, noiembrie 2022, ca urmare a unei cereri interne mult mai modeste cauzate, preponderent, de scăderea veniturilor reale ale populației, de condițiile mai restrictive pentru creditare și de incertitudinea sporită din regiune. Totodată, un impact negativ a fost generat și de condițiile agrometeorologice mai puțin favorabile, fapt ce a determinat un rezultat agricol mai modest comparativ cu cel din anul precedent. Seria ajustată sezonier reflectă o scădere de 8,4 la sută a PIB comparativ cu trimestrul II 2022. Per ansamblu, în perioada ianuarie-septembrie 2022, PIB s-a diminuat cu 4,1 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent. În acest context, conform estimărilor, presiunile din partea cererii agregate asupra prețurilor au exercitat un impact dezinflaționist în perioada respectivă.

Din perspectiva utilizărilor, atât consumul populației, cât și formarea brută de capital fix au înregistrat un declin în trimestrul III 2022, generând, alături de dinamica importurilor, un impact negativ asupra evoluției PIB. Acesta a fost parțial atenuat de dinamica exporturilor și de componenta „variația stocurilor”. Dinamica exporturilor a fost susținută, în cea mai mare parte, de evoluția reexporturilor, exporturile de mărfuri autohtone au generat un impact mai modest. Majorarea importurilor a fost influențată, în principal, de

componenta „produse minerale”. Pe categorii de resurse, scăderea PIB în trimestrul III 2022 a fost determinată, preponderent, de evoluțiile din majoritatea sectoarelor economiei. Totuși, cele mai pronunțate contribuții negative au fost generate de dinamica agriculturii, comerțului, industriei și tranzacțiilor imobiliare. După evoluția pozitivă din prima jumătate a anului 2022, în trimestrul III 2022, atât populația economic activă, cât și cea ocupată a înregistrat o temperare pronunțată. Rata șomajului s-a majorat marginal, iar rata subocupării a înregistrat o dinamică ușor descendentă comparativ cu trimestrul II 2022. Mai mulți indicatori operativi disponibili pentru perioada octombrie-noiembrie 2022 au avut o dinamică mai modestă comparativ cu cea din prima jumătate a anului 2022, conturând astfel precondiții pentru contractarea activității economice în trimestrul IV 2022.

În trimestrul IV 2022, veniturile bugetului public național au consemnat creșteri, fiind cu 11,3 la sută peste nivelul înregistrat în perioada similară a anului 2021. Cheltuielile bugetului public național s-au majorat, fiind cu 29,0 la sută peste nivelul din trimestrul IV 2021. Totodată, pe piața valorilor mobiliare de stat, pe parcursul trimestrului IV 2022, ratele dobânzilor s-au menținut pe trendul de creștere.

În trimestrul IV 2022, lichiditatea medie excesivă a însumat 5,3 miliarde lei, fiind în creștere față de trimestrul precedent cu 1,7 miliarde lei.

Agregatele monetare în trimestrul IV 2022 au înregistrat ritmuri anuale de creștere mai accentuate față de trimestrul precedent. Totodată, contribuția principală la această evoluție a fost determinată, în mare parte, de modificarea depozitelor în moneda națională.

Pe parcursul trimestrului de referință au avut loc două ședințe ale Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la deciziile de politică monetară. Urmare evaluării balanței riscurilor interne și externe și a perspectivelor inflației pe termen scurt și mediu, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei, la ședința din 8 noiembrie 2022, a hotărât menținerea ratei de bază aplicate la principalele operațiuni de politică monetară la nivelul de 21,50 la sută anual. Ulterior, la ședința din 5 decembrie 2022, a decis micșorarea ratei de bază aplicate la principalele operațiuni de politică monetară cu 1,50 puncte procentuale, până la nivelul de 20,00 la sută anual. Concomitent, Comitetul executiv al BNM a hotărât diminuarea normei rezervelor obligatorii pentru două perioade de aplicare consecutive. Astfel, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost micșorată de la 40,0 la sută până la nivelul de 34,0 la sută din baza de calcul (cu câte 3,0 puncte procentuale pentru perioadele de aplicare 16.12.2022 – 15.01.2023 și, respectiv, 16.01.2023 – 15.02.2023).

Ratele medii ale dobânzilor aferente soldului la creditele în moneda națională au înregistrat creșteri în comparație cu trimestrul precedent cu 0,83 puncte procentuale și la depozite – cu 2,66 puncte procentuale. Ratele medii ale dobânzii la creditele și depozitele în valută au consemnat creșteri minore.

În runda curentă de prognoză, ipotezele externe denotă o cerere externă slabă, ritmuri de creștere a prețurilor internaționale mai reduse și persistența riscurilor și incertitudinilor în regiune. După cum a atenționat FMI, în anul 2023, o treime din economiile lumii vor intra în recesiune. Creșterea ratelor dobânzilor și temperarea cererii mondiale va duce la atenuarea ritmurilor de creștere a prețurilor internaționale, dar, oricum, acestea vor fi cu mult peste mediile prepandemice. În regiune, situația economică va fi în continuare afectată de războiul din Ucraina și de criza energetică din Europa. Deși temperaturile anormal de ridicate pentru perioada rece a anului în Europa au determinat scăderea cotațiilor la gazele naturale, criza energetică din Europa este departe de a se finisa și va influența considerabil evoluția economică în viitorii ani. Pornind de la traiectoria prognozei ratelor dobânzilor în SUA și zona euro, putem anticipa o creștere a parității EUR/USD, respectiv deprecierea dolarului SUA și aprecierea monedei unice europene. Totodată, se anticipează că prețurile la produsele agroalimentare pe piața mondială vor

scădea comparativ cu maximele din anul 2022.

Rata anuală a inflației va avea în continuare o tendință descendentă rapidă pe parcursul anului curent și relativ stabilă ulterior, până la sfârșitul perioadei de prognoză[1]. Inflația va reveni în intervalul de variație al țintei în trimestrul II 2024 și se va menține până la sfârșitul orizontului de prognoză. Din punct de vedere a inflației lunare există o probabilitate înaltă că aceasta se va plasa în limita intervalului de incertitudine la finele lunii decembrie 2023. Ritmul anual al inflației de bază se va diminua rapid pe parcursul anului curent, după care va spori ușor până la finele orizontului de prognoză[2]. Rata anuală a prețurilor produselor alimentare va urma o tendință descendentă până în trimestrul II 2024, ulterior va crește ușor până la sfârșitul orizontului de prognoză. Ritmul anual al prețurilor reglementate se va diminua semnificativ pentru întreaga perioadă de prognoză. Rata anuală a prețurilor la combustibili va continua să se diminueze semnificativ în primele trei trimestre consecutive de prognoză, după care va spori ușor până la finele orizontului de prognoză.

Cererea agregată va fi negativă pe parcursul anului curent și în prima jumătate a anului viitor, din cauza deteriorării cererii externe și a finanțării consumului casnic, dar și a restricționării condițiilor monetare. Totodată, impulsul fiscal neutru va menține o cerere agregată negativă în prima parte a prognozei, ulterior, în a doua jumătate a anului viitor, va avea un impact pozitiv.

Condițiile monetare reale pentru cererea agregată vor fi nesemnificativ stimulative în trimestrul I 2023 și restrictive pentru restul perioadei de prognoză.

Prognoza actuală a inflației, față de cea din raportul asupra inflației anterior[3], a fost revizuită în sens descendent pentru întreaga perioadă comparabilă[4], cu excepția ultimului trimestru, unde este ușor superioară. Prognoza actuală a ritmului anual de creștere a inflației de bază a fost revăzută în sens descendent pe întreaga perioadă comparabilă. Ritmul anual al prețurilor produselor alimentare a fost revăzut nesemnificativ pe întreaga perioadă comparabilă. Prognoza actuală a ratei anuale a prețurilor reglementate este revizuită, în mare parte, în sens descendent pe întreaga perioadă comparabilă. Prognoza ritmului anual al prețurilor la combustibili a fost diminuată pentru anul curent și majorată pentru restul perioadei comparabile.

---

*1. Trimestrul IV 2024.*
*2. Trimestrul I 2023 – trimestrul IV 2024.*
*3. Raport asupra inflației, noiembrie 2022.*
*4. Trimestrul I 2023 – trimestrul III 2024.*

Vezi și

Tag-uri
inflatie [2]
prognoza inflației [3]
mediul extern [4]
Conceptul Sistemului informatic de raportare către Banca Națională a Moldovei [5]
raportul asupra inflatiei [6]
raport asupra inflatiei [7]

**Sursa URL:**
https://www.bnm.md/ro/content/raportul-asupra-inflatiei-nr-1-2023

**Legături conexe:**

[1] https://www.bnm.md/files/RI_Februarie_2023 ISBN_1.pdf [2] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=inflatie [3] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=prognoza inflației [4] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=mediul extern [5] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Conceptul Sistemului informatic de raportare către Banca Națională a Moldovei [6] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=raportul asupra inflatiei [7] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=raport asupra inflatiei